Ч. 18. Należytość pocztową zapłacono ryczałtem Львів, 6. травня 1928. Почтову належитість заплачено гуртом Рік II.

ПРАВДА

ЧАСОПИС ДЛЯ НАРОДА

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адм.: „ПРАВДА“ Львів, вулиця Льва Сапіги ч. 26, I. пов.

Поодиноке число коштує 20 сотиків

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 з. 50 сот. Місячно 1 зол.

ЗА КОРДОНОМ: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість

Наші кооперативи

По тяжких ударах страшного лихоліття наші села неначе прокинулися з тяжкого, страхітливого сну. Від кількох літ замітне по селах оживлення перерваного війною просвітного та господарського життя. В цілому краю нема майже села, деби не повстала сільська кооператива — склеп. Раділо серце, на вид, що весь народ під проводом своїх священиків та свідоміших одиниць взявся до роботи, щоби дорогою кооперації двигнутися з економічної і господарської недолі та визволитися з визиску жидівських склепарів.

Розвій того кооперативного руху завдячують наші села передовсім своїм священикам, які розуміючи його вагу — перші дали йому почин, заохотили нарід до кооперативної праці і своїми заходами, а й трішми відкривали в своїх селах кооперативи, ведуть над ними нагляд, а то й книгове діловодство. Много священиків вплинуло на свої парохіяльні ради, які подекуди й усі церковні гроші вложили в кооперативу, щоб тільки скріпити її.

Та в останніх часах замітне дуже сумне явище. Вороги нашого народу й Церкви бачучи так гарний розвій наших кооператив, які густою сіткою покрили весь край, хочуть використати це для своїх цілий. Ось по декотрих селах вкручуються до кооператив ріжні большевицькі аґітатори та ними збаламучені люди і кооперативну орґанізацію наших сіл хотять визискати для большевицької, ворожої нашому народови і нашій Церкві аґітації.

Що так воно є, вказують на це недавно минулі вибори. Деякі наші кооперативи засновані священиками та за церковні гроші — стали осередком сельробівської, радикальної чи упепівської аґітації, счинили по селах роздор підюджуючи селян до боротьби з Церквою та духовенством, якого праці наші села в першій мірі завдячують свої кооперативи, свої читальні, кружки Рідної Школи, Сільського Господаря, молочарські спілки та всі майже инші культурні й економічні установи.

Вибори минули, а шкідлива большевицька робота йде далі. До заряду кооператив, головно до повіт. союзів вкручуються явні або скриті комуністи. Вони аґітують за тим, щоби священиків усувати від заряду кооператив. Хотять перетворити кооперативи в свої комуністичні експозитури. В деяких місцях вже до цего довели. В одному селі (знайдеться таких сіл більше) всі справники кооперативи дістали поручення від управи повітового союза, щоби старалися на загальних зборах усунути священика з управи. Обіцюють таким „поступовим“ кооперативам, які усунуть священика значну підмогу від совітів.

Така то большевицька робота йде по наших селах. Тому кожде село повинно пильно берегтись, щоби велике громадське добро не захопили в свої руки большевицькі прислужники. Не допускайте їх до управи ваших кооператив, до повітових союзів, не дайте себе обдурити облесним, большевицьким обіцянкам, не допустіть, щоби вороги нашого народу й Церкви з ваших кооператив не поробили комуністичних ячейок.

Заворушення в Синевідську вижнім

В Синевідську вижнім коло Сколього в днях 25. і 26. квітня с. р. прийшло до поважних заворушень. В Синевідську живе понад 3 тисячі українців, около 50 латинників та три сотки захожих робітників із тартаків. Для тих латинників засновано в Синевідську вижнім латинську парохію, назначено пароха. Крім того ужито всіх засобів, щоби місцевий громадський комісар дарував новому польському парохови 25 морґів громадського пасовиска. Ніякі спротиви громади не помагали. Дня 24. квітня комісар мав віддати громадське поле новому парохови. Огірчені тою кривдою місцеві селяни одною лавою вийшли за громадське пасовище й не дали забрати його в посідання полякам. На це зїхалася заалярмована поліція та розпочала масові арешти селян. Та ніщо не помогло. На другий день, мимо арештовань, побоїв та сотні поліції—знова півтора тисячі громадян залягло своє громадське пасовиско. Приїхав і староста. Побачивши, що народ не дасть себе розігнати — казав, щоби покищо пасовиска не відбирати від громади. Це успокоїло селян і вони розійшлися домів. Та арештовання тревають далі. Десятки селян сидять у тюрмі.

Присилайте передплату!

Криваві демонстрації.

Як минулих років, так і цего року всякого рода соціялісти й комуністи в цілій Польщі обходили в день 1. мая своє „робітниче свято“. Всі робітничі орґанізації заказали своїм членам ставати в той день до роботи. Натомість завізвали всіх робітників до уладжування по всіх містах демонстрацій та походів. Такі демонстраційні походи мали місце між иншим також у Варшаві і Львові. В часі тих демонстрацій прийшло у Львові до бійок, в часі котрих потурбовано кільканайцять осіб. Поліція арештувала кількадесять що завзятійших демонстрантів за бійки та за колочення публичного спокою.

В Варшаві те робітниче святкування мало поважніщі наслідки. В часі вуличних бійок між комуністами а польськими соціялістами на вулицях Варшави лягло чотири трупи, а більше як 200 осіб віднесло тяжкі й лекші рани. Замітне це, що у Львові в „робітничім“ походї переважали самі жиди. Вони то мають інтерес демонструвати за большевицькою владою. Бо звісна річ, що вони в большевії є правдивими панами. А вжеж українським робітникам нема чого тягатися в робучий день по вулицях в хвості за оплачуваною большевиками жидівнею.

Катастрофи-випадки

В Берліні самохід із десятьма поліцаями наїхав на ліхтарню і розбився. Їдучі віднесли тяжкі рани. — В Ліоні у Франції завалився дім у якому була каварня. Румовище засипало каварняних гостий. Добули 5 забитих і 10 ранених. — В північній Італії в часі будови тунелю зісунулася земля й засипала 11 робітників. По 14-годинних заходах вратовано 6 робітників, прочі згинули.

В Новому Саді, в Югославії, в часі лету счіпилися два військові літаки і впавши на землю розбилися, на тріски. Двох летунів згинуло на місці. — Китайські бандити вирізали в місті Кун-Гінен 500 людий. — Між японськими і китайськими військами прийшло до першої сутички коло міста Цинанфу на пограничю.

Не плюгавте власного гнізда

Поганий і шкідливий наліг загніздився у деяких молодших українських „журналістів“, краще сказати: ґазетних письмаків. Вони то кермуючися большевицькою тактикою, обкидають лайкою всіх і вся, що лиш не большевицьке.

Ті люди нераз дуже далеко стояли від українського визвольного руху. На ньому їм і тепер не залежить. Ті люди цьому рухови нині прямо ворожі. А все таки вони підшиваються під національні прапори. Та мимо цего не лишають ніякої нагоди, щоби переїхатися пером по добрій чести й славі людий, які відіграли важнійшу ролю в життю нації і то в часі завзятих змагань двигнення з революційного хаосу Української держави. Та ще тим більше, коли ті діячі записані в історії національних змагань як рішучі противники погубних большевицьких ідей.

Такий шкідливий наліг має і п. О. Коберський та виразно виявляє його в статті: „Гетьманський переворот (у десятиліття національного злочину)“ в ч. 29—30. „Громадського Голосу“ з 15. квітня с. р.

Стаття ця навіяна заїлою ненавистю до всякого „буржуйського“ ладу. В ній автор розправляється дуже коротко з патріотичним подвигом Гетьмана Скоропадського. Він прямо називає те діло „національним злочином“.

За що? За те, що Павло Скоропадський, потомок давного українського гетьманського роду піднявся двигнути з безладдя революції оперту на дорогій всему українському народови традиції — гетьманську владу. За те, що під тою владою хотів відбудувати Вільну Соборну Україну!

Про це п. О. Коберський мовчить. Він накидається на Гетьмана Скоропадського за те, що Гетьман скасував злощасну в своїх наслідках ухвалу III. Універсалу Центральної Ради, „яким усю поміщичу (двірську), церковну й монастирську землю передано без викупу безземельним і малоземельним селянам“.

І це має бути тим „національним злочином“, що Гетьман Скоропадський видав Грамоту, силою якої „права приватної власности, як фундаменти культури й цивілізації відбудовується в повній мірі“.

Якже мається річ по правді? Центральна Рада видала згаданий Універсал очевидно для демаґоґії. У ній засідали не тільки наші безвірки-соціялісти, але й такі жиди як Рафес, котрим ані не снилася дійсна поправа долі селян. Ті пани були властиво анархісти, хоч називали себе інакше.

І прийшла їх хвиля. Анархія горі коренем обернула здвигнену Гетьманом будівлю. Постанови Третього Універсалу соціялістичної Центральної Ради „усовершив“ комуністичний Третій Інтернаціонал. Бо скасував цілком право приватної власности українського навіть малоземельного народу, „того, що в свитках і того, що був тоді в шинелях“.

Скажіть, будь ласка, Пане О. Коберський, — хто тут поповнює злочин: чи той, що не позваляє грабити, чи той що грабить? І як назвати того, що грабіж похваляє?

Ще одним закидом воює п. О. Коберський проти Гетьмана. Признає вправді, що „Гетьман якийсь час ще зберігав її (українську державність) але“, — каже, — „вже в листопаді 1919 року виступив явно як російський обєдінітель, проголосивши Злуку України з Росією“.

Потапаючий бритви хапається, Пане О. Коберський. І ніхто йому за це не закине ні нерозуму ні злої волі. Ратував Гетьман Богдан Хмельницький Україну перед Польщею Союзом із Москвою. Ратував Її Петлюра нещасним договором із Польщею. Ратувала десяткована тифом Українська Галицька Армія українську державність союзами то з Денікіном то з большевиками, то знова з Польщею. І лиш безсовісний вирід змігби виснаженого за тухолянськими чи домбськими дротами страдальця назвати за це „національним злочинцем“.

Справдішним „національним злочином“, Пане О. Коберський“ є виспівування похвальних пісень у честь крайно ворожої української нації большевицької влади і її ідей, та плюгавлення власного гнізда статтями в роді Вашої про „Гетьманський переворот“.

Свята Унія

IX. Як торжественно проголошено св. Унію з Римомо на нашій рідній землі.

В суботу рано, дня 9. жовтня 1596 р. у місті Берестю задзвонили дзвони всіх церков.

Наші Епископи прибрані в понтифікальні ризи, в товаристві леґатів Апостольської Столиці і свого духовенства з великою масою нашого народу йшли торжественним походом до Церкви св. Николая. Митрополит Рагоза відправив Службу Божу. Потому полоцький Архиепископ Гермоґен вступив на підвисшення і в імени всіх присутних Владик

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ. 6

Гетьман Богданко

Історичне оповідання.

Стара приступила до княгині Оленки й промовила до неї щось по турецьки.

— Вона не розуміє по турецьки — сказав. — Вона українка. Вибереш їй до прислуги дві невільниці-українки. І їм накажеш, щоб старалися нарозумити її.

Стара взяла за руку княгиню Олену й потягнула її за собою.

Княгиня пішла за нею добровільно, щоб тільки не бути біля ненависного Пшерембського

Стара покликала дві служниці родом українки й сказала до них:

— Будете услугувати цій пані. Вона з вашої країни й віри вашої. Баша любить її, та вона тужить іще за своїм чоловіком на Україні. Говорив баша, що як що ви зможете прихилити її серце для нього, то великі ласки вас ждуть, може й пустить вас на волю. Тож добре дбайте, щоб вона полюбила башу. Тепер поведете її в купальню та переберете в достойний турецький одяг.

Як почула княгиня, що обі невільниці заговорили до неї рідною її мовою аж полекшало їй на душі.

Одна з невільниць Оксана була родом із Полтавщини, а друга Катерина з Волині. Вона стала розпитувати їх про це, як вони в полон попалися, а там і не стямилися, як і своє горе оповіла їм.

Усі три відразу заприязнилися. У нещасті на чужині свої люде скоро заприязнюються. Ця приязнь для них є там наче частиною їх батьківщини.

По купелі прийшла княгиня Оленка до себе. А як передягли її в чужинецький турецький одяг і як глянула в лискуче зеркало, то їй аж самій смішно стало. Мов не себе побачила в зеркалі, а якусь іншу жінку.

Пшермбський кілька днів не показувався їй. Або не мав часу або зумисне лишив її в спокою.

IV.

Радо привитали на Січі князя Богдана Ружинського. Не новик він був тутечки. Ще юнаком побував він на Січі й тоді вже був кілька разів курінним отаманом та враз із кошовим князем Дмитром Вишневецьким ходив у походи на татар. Щойно на рік перед геройською смертю козака Байди, кинув він Січ та оженився й осів у своїх добрах на Волині.

Багато товаришів застав князь Богданко на Січі. Ба, не тільки товаришів, застав і свойого побратима Опанаса. Покотила.

Цей на вістку, що князь Богданко вернув на Січ прибіг заразісько витати побратима..

— А, витай, витай, Богданку, як ти є, то вже наша Січ-Мати наново оживе. А то по смерти Свірговського дуже вже підупало життя на Січі. Та тепер, як ти є наново, зашумить козацтво, загремить козацька слава — говорив Опанас на радощах.

Зрадів і князь Богданко, що застав свойого побратима в живих. Привіталися щиро, сердечно, а потім князь Богданко каже:

— Не сам я, Опанасе, прибув на Січ, а з дружиною, зі мною біля сотні завзятців.

— Чув я, чув — говорить Опанас — ти вже й татарських бранців і добичу привіз туди! Славно! Яж кажу, що з твоїм приходом наново оживе слава Запорожа.

Втішно та радісно витав князя Богданка й кошовий Клим Сокольський, що був родом із сусідної Волині, Галицької землі, теж давній друг князя Ружинського.

— Уже сама твоя поява на Січі, Богданку, багато значить та ще ти й товариство привів добірне та добре оружне,

проголосив заяву приступлення до св. Унії з Римом. Вона була така (подаємо головні місця тої прекрасно уложеної заяви).

„В імя Єдиного Бога в Тройці, на честь св. слави Його для людського спасення, а на скріплення і вивисшення св. християнської віри“.

„Ми низше підписані Митрополит і Владики обряду грецького зібрані в Бозі тут, на чеснім синоді, в церкви св. Николая в Берестю р. Б. 1596. дня 9. місяця октобра після старого календаря, заявляємо всім, котрі се знати повинні, на вічну память, що Держава Божої Церкви основана на Євангелію і науці Господа і Бога нашого Ісуса Христа, має опиратися на однім Петрі як на скалі й Один має лише заряджувати Нею, як в однім тілі є одна голова, в однім домі один господар, котрий розділює челяди поживу Божу і дбає про добро всіх. Така була управа Божої Церкви від часів Апостольських по всі віки. Всі Патріярхи завсігди в справах віри і духовної Влади, в Епископських судах і апеляціях зверталися до Одного — до Наслідника св. Петра, до Папи Римського. То само видно зі Соборів і канонів або правил св. Отців. Тай наші славянські письма, з грецьких переложені з давен давна подають се у правилах св. Отців і найдавнійші- св. Отці східної Церкви то по тверджують, котрі знали Столицю св. Петра та владу і зверхність її над Епископами цілого світа. Також Царгородські Патріярхи і Русь від котрих вона приняла віру свою, ту зверхність Столиці св. Петра знали, довго їй підлягали і від Неї вони часто відступали, але сейчас з Нею єдналися і до послуху повертали, а вкінци на соборі фльорентійськім р. Б. 1439, через патріярха Йосифа і царгородського цісаря Івана Палеольоґа, цілковито до послуху вернули, віря-чи, що Папа Римський се Отець, Учитель і заступник цілого християнства і законний Наслідник св. Петра. На тім фльорентійськім Соборі був також наш київський і цілої Руси Митрополит Ізидор, котрий довершив зєдинення Патріярхату Царгородського і всіх церков до него належачих і утвердив землі наші в послусі і підчиненню Римській Церкві“.

„Коли від того зєдинення царгородські патріярхи (знов) відірвалися, попали за той свій гріх відступства і зірвання Єдности під власть поганську і турецьку. Через се наступило багато блудів і злих діл і занехання правного надзору наших країв і багато гидкого святотацтва. Вслід за тим розсіялися єреси, що опанували майже всю Русь та знищили Церкву і підкопали славу Божу“.

„Ми не хочемо бути учасниками так великого гріха і поганської неволі царгородських патріярхів, котра прийшла за тим гріхом. Не хочемо помагати їм у відступництві і зірванню св. Церковної єдности. А щоб запобігти знищенню церков і погубі душ людських в наслідок ересий, котрі тепер повстали і щоб усунути небезпеку власного спасення і відданого нам Богом стада, вислали ми минулого року до св. Отця Климента VIII. Папи Римського наших достойних послів, Владику володимирського і берестейського Іпатія Потія та Владику луцького і острожського Кирила Терлецького з просьбою, щоб Папа як Найвисший Пастир цілої Католицької Церкви приняв нас під опіку Свою, а увільнив від зверхности патріярхів, заховуючи наш обряд і церемонії східних церков. Папа на се згодився і вислав письма з порученням, щоби ми скликали синод і зложили на нім исповідь віри св. і прирекли послух Римській Столиці св. Петра, Папі Климентови VIII. і Наслідникам Його. І се ми нині на сім Синоді вчинили, о чім свідчать листи з нашим власноруч ним підписом і нашими печатками. Їх ми передали послам, котрих св. Отець Папа Климент VIII. вислав на сей Синод і то в присутности послів короля Жиґмонта і Николая Радивила, князя на Олици і Несвіжу, воєводи Троцького і Канцлера Великого Князівства Литовського Льва Сапіги і підскарбника тогож Князівства Литовського Дмитра Холецького, старости берестейського і в присутности багатьох инших духовних і світських.“

Відтак подякували Богу.

З церковних справ

Невдачі боротьби з релігією.

Большевики на Вел. Україні мають тепер великий клопіт зі зростом релігійности серед широких народніх мас. В тім випадку всі підрахунки большевиків на успіхи дуже коштовної боротьби з религією вповні завели. Як підраховує московська „Правда“, в 1926 р. виходило на Вел. Україні шість церковних часописів, в 1927 р. їхнє число зросло вже до 11. Наклад цих 11 часописів виносить 33 тисячі примірників тижнево. Наклад молитовників, православних календарів тощо перейшов в 1927 р. 4 міліони прим. Натомісць наклад протирелігійних часописів зменшується з року на рік. Наклад цих видавництв виносив на Вел. Україні в 1926 р. 85 тис., в 1927 р. друковали всього 10 тисяч примірників, які й так не розійшлись.

— Це ще не все — говорив князь Богданко. За кілька днів прибуде тут мій сотник Шах із ще більшою дружиною та з запасом оружя, будуть і пушки.

— Славно, славно — радів кошовий Сокольський — будемо чайки будувати тай у похід рештувати. Вернуть на Січ часи Байди...

Пятого дня по приході на Січ князя Богданка Ружинського, прибув і його сотник Шах із відділом у 300 людей та з пятьма новими пушками.

На Січі закипіло новим життям.

Ні про що тепер там не говорили тільки про новий похід на бісурмена. Добуде козацтво січове слави, добичі добуде.

А одного ранку з січового майдану понісся голос литаврів. Це сам кошовий на раду скликав.

І лавами сунуло козацтво січове на січовий майдан. Всі цікаві, чого це скликають товариство? Найпевніще, що до походу на бісурменів готовитисяме січове братство.

А там на майдані вже вся старшина, отаман кошовий із високою комишиною по середині. Біля нього військовий писар, суддя і осавул. Зіходиться, збігається товариство, так у чому хто був, у чому застав його гук литаврів: цей у кунтуші й при збрушї, а цей тільки в сорочці, а той і без сорочки, так як на сонці вигрівався.

Зіходиться, збірається товариство та підковою кругом старшини стає.

І бачить батько кошовий, що вже доволі січового братства назіходилося, що вже не багато з січовиків хибує й дає знак, що говорити хоче.

— Дозвольте, панове товариство, січове лицарство славне, слово до вас держати — починає кошовий на три боки товариству січовому кланяючись.

— Говори, говори, батьку кошовий! Просимо, просимо, — загуло козацтво довкруги.

І починає батько кошовий:

— Славне товариство січове, лицарство християнське! На важну раду скликав я вас. По звичаю, що нам діяти, пораду дайте. Більш року вже минає, як ми в похід рушали під проводом Івана Свірговського бісурменів били, побивали, турецькі залоги в Тулині, Білгороді та в Браїлові в пень рубали. І рік уже минає як отаман Свірговський лицарською головою наложив. Славне товариство січове, чиж ялося нам осьтут по куренях на Січі час марнувати, чиж ялось нам дати нашим шаблям і мушкетам та самопалам ржавіти, чиж не ялося нам піти на бісурмена. Багато, багато там християнських невольників стогне, багато хрещеного народу пропадає — чиж не ялося нам воїнству християнському визволити братів і сестер у Христі з неволі бісурменської. А я маю ще до цего й певні вісти, що татарва готовить на цей рік похід на Україну, щоб там багатої добичі нагарбати, бранців і бранок нових набрати.

І загуло, загреміло товариство січове:

— Треба, треба нам у похід готовитися, в похід рушати! Не ялося нам на Січі байдики збивати, не слід козацьким шаблям і мушкетам ржавіти давати! У похід, у похід, християн із бісурменської неволі визволяти, у похід по славу, по добичу!

Шуміло, гуділо товариство, а як уже трохи вспокоїлося, став знову кошовий отаман говорив:

— Панове товариство, лицарі січові! Тепер порішити нам важне питання, кому вести січове лицарство на бісурмен? Чимало між нами є хоробрих лицарів, чимало здатних на отаманів походних — та на мою думку найкраще надається козак Богданко. Яка ваша думка й яка воля ваша, товариство славне?

— Богданко, Богданко хай буде отаманом — загуло кругом товариство мов ув один голос. Полетіли козацькі шапки в гору. — Богданко, Богданко наш отаман, Богданко хай веде нас у похід.

(Дальше буде).

Заслання священиків.

Большевицький уряд зажадав від усіх католицьких священиків, котрі ще остали в живих на території большевії, щоби зложили заяву незгідну з католицькою совістю. В тій заяві мають вони виповісти послух Епископам і зобовязатися до зносин із Апостольською столицею тілько через большевицький уряд. Коли би священики такої заяви не зложили, грозить їм заслання на Соловецькі Острови.

Банкроцтво протирелігійного походу в СРСР.

(іл). „Комуніст" стверджує, що антирелігійна пропаґанда підчас Великодних свят на території СРСР. завела на цілій лінії. В супереч покликів уряду до несвяткування свят робітники всюди протягом трьох днів не ставилися до праці.

Як читали і розуміли св. Письмо Старого Завіта Жиди перед Христом?

(о. С. К.) Від коли відступник Лютер проголосив свою ложну науку чимало людий старалося поправити світ за помічю читання св. Письма Вони думали, що люди, читаючі св. Письмо, дійдуть до зрозуміння Христової науки й жити муть після неї. Тому зачали видавати св. Письмо на ріжних мовах та поширювати між людьми.

Читайте — говорили — а св. Дух вас просвітить і будете розуміли добре, як вірити і як жити, щоби заслужити на спасення.

І стали люди читати та кождий розумів по свойому. Один так пояснював правди в Божім Письмі, а другий інакше.

Внаслідок читання св. Письма й нерозуміння його стали повставати секти й після власного переконання приміняти Божу науку в життю. Ті секти згодом розпадалися на нові й так безнастанно множилися єреси, які тепер в протестантських краях числимо на сотки.

Католицька Церква ставить два жерела Божого обявлення, а саме: св. Письмо й церковне передання. Це друге замикається в рішеннях вселенських соборів, письмах св. Отців, декретах Папів римських, устній науці Церкви і пр. Надто Учительський Уряд Католицької Церкви має від св. Духа дар непомильности, коли ходить о правди віри й обичаїв. І той Учительський Уряд більше живим словом поучає вірних як читання хотяй би і св. Письмом.

Як добрий пастир не опускає вона своїх вірних і не каже: „читайте Боже слово і самі собі його розбирайте, як вам любо подобається", але чуває над повіреним стадом і вчить його, де має правди шукати. Вірним не є заборонене читаннє св. Письма, навпаки можуть його читати. Ходить лиш о се, аби його добре зрозуміли і в тім помагає їм в той спосіб, що позваляє читати тілько видання св. Письма одобрені церковною властю і заосмотрені поясненнями вибранними з письм св. Отців і Учителів церковних. Тому то в католицькій Церкві бачимо єдність і згоду. А всі ті, що від єдности Церкви відпали, полишені є без пастиря, самі шукають правди і в тім пошукуванню губляться через витворюваннє що раз то нових сект і нових єресий.

В нинішних часах, по перебутій страшній воєнній заверусі намножилося тих сект велике множество. Приклонники деяких сект прибули і до нас, щоби тут тут ширити єреси та відводити людий від правдивої науки Христової. Сектярі ті покликуються на св. Письмо, щоби тим лекше оправдати своє поступованнє. Щоби людей доброї волі перестерегти перед єретиками, подаємо найпотрібнійші відомости про св. Письмо, щоби наші віруючі люди не далися збаламутити сектярам.

Св. Письмо має на приміті навчаннє релігійне, се значить: чоловік має в ньому шукати того, що відноситься до св. віри і моральности, себто иншими словами: ми повинні з нього вчитися, як маємо вірити і поступати, аби через сю віру й учинки заслужити на спасення. Щоби зрозуміти як слід св. правди, які відносяться до віри і обичаїв, мусить їх хтось обяснити й виложити. І так в Старім Завіті Господь Бог обявляв ті правди пророкам. Пророки, одержавши обявленне безпосередно від Бога, добре його розуміли, викладали його иншим і записували в книгах. Якщо читачі деякі річи недокладно розуміли, або мали сумніви, як їх розуміти, удавалися до пророків. Пророки отже були товмачами і учителями св. Письма. Але сей уряд пророчий устав по смерти пророка Малахії около 432 р. перед Христом.

Коли згодом пророків вже не було, Жиди предвиджуючи, що з недокладного читання св. Письма могуть повстати блуди й відступництва, позакладали школи, в котрих учили, як розуміти св. Книги. Ті, що покінчили такі школи і виказали відповідне знання, одержували назву, „законоучителя" або „ученого" і могли викладати св. Письмо иншим. Хто не мав такої назви, на мав права зі св. Книг публично навчати і мусів піддавати свій суд під суд „учених".

Мимо сих застережень, в розумінню св. Письма вкралися чималі блуди. Передбачили це впрочім вже давні пророки, пр. Ісаія пророкував: „Іди й промов до тих людий: Слухатимете й не зрозумієте, і дивитиметеся очима, та не вбачатимете. Бо запеклося серце в сього народу, й тяжко чують ушима, та й очи свої затулили, щоб не бачити очима, й не почути ушима, й не второпають серцем, та й не навернуться, щоб я їх уздоровив". (Ісаія VI. 9—10).

Повстали іменно релігійні сторонництва знані в Євангеліях під назвою фарисеїв і садукеїв, які хибно послугувалися св. Письмом. Передусім пильно пояснювали вони пророцтва, що відносилися до Ісуса Христа. Вони представляли собі Спасителя світа не такого, як про нього пророкували пророки, але уявляли собі, що буде Він великим і могучим царем земським, котрий воюватиме та віднесе світлу побіду над Римлянами. Старозавітні же пророцтва о Царстві Месийнім т. є о Церкві розуміли як предсказання о царстві земськім. Се отже, що було духове, розуміли по світовому. Чимало навіть поміж „законоучителями" було таких, що зле толкували св. Письмо і впроваджували в блуд своїх слухачів. Ісус Христос чинив фарисеям докори за те, „що вони повернули в ніщо слово Боже задля передання" (Марк. VII. 13) це значить, через введення в життя ріжних звичаїв, яких св. Письмо зовсім не вчило. А на иншім місци кликав Спаситель: „Горе вам, книжники і фарисеї лицеміри, що зачиняєте царство небесне перед людьми, бо і ви не входите, ані тих, що входять, не допускаєте ввійти". (Мат. XXIII. 13). Значило те саме, начеб говорив: „Горе вам, що замикаєте Царство небесне, себто не допускаєте людям ввійти до св. Церкви, яку я оснував. А не допускаєте їм ввійти для того, бо зле їм викладаєте те, що містять св. Книги про Царство Боже, то є про науку, котру прийшов оголосити світови Ісус Христос".

Зі світа

Життя Українців в Арґентині.

В Буенос Айрес, столиці Арґентини, видали тамошні Українці часопис „Українське Слово". Часопис не друкований, тільки відбиваний на машині. Це загалом перша українська ґазета на арґентинській землі.

З ньої довідуємося дещо про життя наших переселенців. Мають кілька товариств Просвіт, кілька товариств самообразовання та аматорські робітничі кружки, що дають публичні вистави. З часопису довідуємося також, що наші переселенці інтересуються старокраєвими справами. Уладжують збірки, зокрема на поміч потерпівшим від повені. Часопис подає, що в Арґентині находиться кількадесять тисяч українських переселенців. В самому Буенос Айрес є кілька тисяч Українців, але не всі зорґанізовані.

Совітська влада попускає.

Доносять із Москви, що на засіданню Ч.І.К-а розважано справу грізного положення в краю, викликаного впертістю всього селянства та безуспішністю всяких урядових репресій проти нього. Стверджено, що репресії викликали такий стан, що весь край стогне від насильств ріжних місцевих, заосмотрених в надзвичайні уповаження диктаторів. — „Мимо грізного положення політичної й господарської натури, усе селянство є проти нас" — каже Сталін. „Нині мужик не дає ні збіжа ні податків". По дискусії ЧІК. рішив знести всі дотеперішні острі зарядження і репресії проти селян та оголосити новий спосіб поступовання, лагіднійший для селян. Цею новою сільською економічною політикою (НЕП-ом) признається совітська влада до цілковитої своєї невдачі та признає побіду села й селян над містом і комуністами.

Без даху над головою.

(іл). Надходять докладні вісти про наслідки катастрофи землетрусу в Бол-

гарії, Греції та Передній Азії. У Болгарії землетрус стер із поверхні землі три міста: Філіпопіль, Борисоград і Кірпан і 38 сіл. У тих місцевостях знищено до тла 12.000 домів. Около 170 тис. людей в Болгарії опинилося без даху над головою. Досі нараховано 135 людей убитих і більш 1000 ранених. У Греції землетрус збурив місто Коринт і 24 сіл, разом 3.600 будинків. Убитими покищонайдено 60 людей. У Смирні землетрус знищив до тла 16.000 будинків. Понад 670 людей є без даху над головою та около 300 людей убитих.

„Українізація продовжується".

Хоч вже скоро справлятимуть десятилітний ювилей українізації, то московські урядовці на Україні ще й досі мови не знають. По останнім відомостям з 13.793 іспитованих урядників лише 9 відсотків володіли мовою, 1% ще продовжують ходити до школи, а 50 проц. не знають зовсім української мови. Мимо того з тих 17.000 уряд звільннв лише 57 душ.

Жидівська кольонізація на Україні зростає.

З полудневих ґуберній України досять, що цього року, ше далеко до часу, коли звичайно прибувають нові кольоністи, наспіло стільки Жидів з міст, що звичайна кольонізаційна квота вже давно вичерпана. Вже досі прибуло кілька тисяч більше як їх прибуло попередніми роками, але приплив Жидів збільшається далі, бо щораз прибувають нові транспорти. Прибувші Жиди заявляють, що приватна торговля обмежена і вони не мають по містах з чого жити.

На кольонізацію України.

Жидівський міліонер в Шікаґо Розенвальд жертвував 5,000.000 долярів на допомогу жидівській кольонізації в полудневій Україні і на Кримі. Гроші призначені в першу чергу тій жидові, котра на українські землі буде еміґрувати зза границі.

Вивозять український тютюн.

Большевики вивозять і прогандльовують з Вел. України все, що тільки дається. З черги телеґрафує „Рад. телеґраф. Аґенція України" (Ратау), про масовий вивіз тютюну з Вел. України до Італії. Що місяця вивозять з Одеси до Трієсту 600—700 тон українського тютюну.

Як бачимо, Вел. Україна працює всіма силами на удержання московського галапаса.

Смерть ґенерала Вранґля.

В Брісселі, в Белгії, помер б. російський ґенерал Вранґель, звісний зі своєї боротьби з большевиками, який також був ворогом української самостійности. По розвалі царської Росії обняв команду над кавказькою ґрупою армії ґенерала Денікіна, опісля був командантом російських проти большевицьких військ на Україні. Перед напором большевиків мусів утікати на чужину, де недавно помер.

Нові арештовання на Сов. Україні.

З Полтави доносять, що арештовано там визначного українського діяча Гриця Кубаря, що в 1926 р. брав участь в тайному українському зїзді у Відні. Крім Кубаря арештовано громадян Українців Чубка та Левицького. Ті арештовання мали причинитися до викриття розгалуженої протирадянської української орґанізації. Спеціяльна комісія ДПУ під проводом чекіста Кутка перевела на Вел. Україні поверх 200 арештів серед українських громадян. Як ми вже писали, арештовання поширилися вже також на Українців, старшин червоної армії„.

Наслідки землетрусу.

В Греції мали місце нові филії землетрусу. В Коринті завалилася решта домів, які остоялися ще при попереднім землетрусі. Улягли загладі також ріжні цінні памятки старовини в Коринті. В містечку Авремалія завалилося около 20 домів. Сильний землетрус дається відчувати також в Атенах і Піревсі.

Наслідком землетрусу в Болгарії 103 особи зістали забиті, 700 ранених. Завалилося понад 10 тисяч будинків; других 10 тисяч є так ушкоджені, що не мож у них мешкати. 100 тисяч людий остало без даху над головою. Страти переходять суму двох і пів міліярда левів.

Переписка Редакції.

о. М. К. в Б. Пишемо Мехіко, бо так ця держава й столиця її в дійсности називається. По еспански пишеться: Mexiko, **Xalapa**, **Xalisko**, а читається: Мехіко, Халяпа, Халіско. Значиться еспанці читають латинське x не „кс", а як наше „х". Поляки читають лат. x „кс" і тому пишуть: **Meksyk**, хоч це вимова неправильна. Алеж поляки пишуть і читають теж прим. **Genewa**, а ніхто в нас так не пише, тільки правильно: Женева.

А. БЕЙ.

Мученицьке Мехіко

Від цеї хвилі релігійна боротьба розгорілася на добре. Увесь світ побачив дивне видовище: більше як дванайцять міліонів католиків на чотирнайцять міліонів усего населення мучить і гнобить та давить невеличка, але кріпко та сильно зорґанізована сектярська меньшість.

Епископи побачили, що всі спротиви не здадуться нінащо й що сповнювання церковного життя наражувалоб тільки на зневажування найсвятійших річей, і збірним посланням із 25 липня 1926 р. заборонили в Мехіку прилюдні Служби Божі. Скінчилося приявне сповнювання св. тайн, опустіли церковні престоли, службу Божу перестали відправляти по церквах, замовкли дзвони, не чують проповідей із проповідниць, по школах перестали навчати релігії. Вірні ходили, правда, по давньому до церков і виповняли їх по береги, але не бувало вже серед них священиків. І мусіли самі, нераз серед голосних ридань співати набожних пісень тай молитися.

Само собою, що релігійне життя усунене з верхні землі, мусило, як колись давно за римських гонень, перенестися в укриття, сховатися немовби в підземелля. Цеж ясно, що тілько міліонів найпобожніших католиків не могло відразу зректися найсвятішої Жертви, св. Причастя тай інших св. тайн і слухання Божого слова. Почалися в Мехіку часи, що живцем нагадували події з великої французької революції, або з часів переслідування царським правительством наших українських унітів на Холмщині й Підляші. Почалися часи з одного боку незвичайного геройства, а з другого найлютішого тиранства.

Епископи й священики, на скільки їх не прогнано з Мехіка — а прогнали всіх чужинців — мусили покрити свою діяльність найбільшою тайною, бо заборонено навіть приватно відправляти службу Божу, навіть зівсім тихе сповнювання св. тайн. Тож почали священичі праці відправляти в переодягненні: Божі слуги скривалися зі своїми службами по пивницях і стрихах та найтайніших криївках. Таксамо в найглибшій таємниці стали вірні католики орґанізуватися до духовного, а подекуди й до чинного опору. Вони засновували в цій ціли товариства та розносили летючки-відозви й письма.

Ледво кілька місяців минуло від видання безбожних доповнень до безбожної конституції, а вже все сливе Мехіко покрилося мережею тайної релігійної орґанізації. Кличем цеї орґанізації було: за віру ,за Христа, за Церкву, за свободу релігійних переконань, боротися аж до загину.

Бачили негідники, що їх некультурним розпорядкам опираються рішуче й священики й увесь католицький загал, що на 4000 священиків найшовся тільки один одніський відступник, й спершу вживали підступів, намов, обітниць та погроз. Колиж це все не здалося нінащо, хопилися способів, що за них остаточно бралися всі гонителі в боротьбі за правдою... сліпого насилля. Насамперед наповняли тюрми сотками й тисячами вірних, а потім полилася кров. І так станули проти себе, як уже багато, багато разів в історії світа, дві силі: з одного боку без усіх людських засобів оборони сила духа, а з другого зоружена всіми знарядами насилля жорстока сила огню й заліза.

Як ішла ця боротьба, кілько жертв упало в ній, на кілько чолах зложили ангели мученицькі вінці, це може буде колись відоме докладно, коли мехіканська Церква вже по відзисканні мира, зможе списувати поодинокі події свойого чарівно-прегарного мучеництва. Сьогодні, коли лютує ще гонення, коли тирани заглушують вісти й затирають сліди своїх злочинів, щоб не продісталися до відома заграниці, дуже важко зібрати докладні числа. Та щоб читачі могли виробити собі поняття, як і про нелюдяні жорстокости катюгів, так і про прегарні достоїні найвищої хвали геройства вірних, даємо тут кілька, вибраних принагідно картин, стверджених найвиродостойнішими свідоцтвами.

До тихого села Чанчіґвітес у державі Закатекас прибув 14 серпня 1926 р. від-

Небуденні оказзи світової преси

(о. С. К.) Треба знати, що річи небуденні лучаються не тільки в інших царинах життя, але і в пресі. Були такі видавці, котрі бажали, щоби їх письма виглядали зовсім інакше, ніж всякі дотеперішні часописи. Так пр. з Барцельоні 1888 р. заложено письмо в обемі 82 сторін; було се письмо ілюстроване. Однак мимо сеї так великої, як на часопис, скількости сторін, була то собі маліська ґазетка, скоро її формат відповідав величині паперців до папіросів. Друкований був сей дневник на найтончім папері, бо справді мав служити не тільки до оголошення ріжних новин зо світа, але і до роблення папіросів. В додатку до останної сторони сього дневника прикріплювано малесеньку коробочку зі сірниками. Майже рівночасно появилися в Ню-Йорку два инші мікроскопійні часописи, іменно „Хусточка до носа“ і „Краватка“. Вже сама їх назва вказувала докладно на їх призначення: перше письмо по прочитанню знаменито давалося примінити як хусточка до носа; друге можна було дуже легко очистити з напечатаних на ньому відомостей, після чого становило воно знаменитий матеріял на вязану краватку. В Монтевідес (Ураґвай) видавано 1883 р. письмо подібне до „Краватки“, тільки що друковано його на полотні. На менче тревалім матеріялі друкував свій маленький дневничок один цукорник з Бальтіморе. (Зединені Держави). Робив він тонесенькі таблички з бішкоптового тіста, на котрих при помочі чоколяди виписував найновійші відомости і проґрами театральні. Було се певно одиноке письмо на світі, яке читачі всяких поглядів політичних могли стравити без ніяких прикростей.

ДОПИСИ

ПИЛИПЧЕ, повіт — Борщів. Пословиця каже, де біда найгірша, там поміч Божа найблизша. Таке діялося і в нас. Перед виборами налазили на нашу громаду ріжної раси опікуни, обіцювали золоті гори, партій наробили без ліку, так що кілька партій було в одній хаті. В селі запанувала колотнеча, сварка, проклони, ворожнеча без кінця і в таку то хвилю, в таку бурю, надіслав нам Господь Бог учителя, в особі о. Сов. Чорнодолі, який за старанням нашого о. пароха урядив у нашім селі реколекції. На перші науки сходилися люди більше з цікавости як з побожности Та коли пізнали вартість тих наук, зачали чим раз більше прибувати так, що церква була набита, а зерно тих наук принесло обильні плоди. Реколекції ті одним замахом змели з нашої громади темряву, котру впровадили непрошені опікуни, зібрали людські уми в одно русло і запровадили межи людьми Мир, Світло правди Христової. Які великі користи принесли в нас реколекції, нехай послужать правдиві факти. В послідних днях реколекцій о. Сов. Чорнодоля, хоч як були науками змучені, то люди спочинку їм не дали. Приходили на приходство з плачем. Отче! погодіть нас, роками процесуємося і до того прийшло, що вже нині мене з хати викидають на дорогу. — То знова супруги не мешкаючі разом: — Отче ми під впливом Ваших наук зриваємо з гріхом і хочемо разом мешкати. І о. Сов. Чорнодоля лагодять процесовичів, наводять до згоди супругів, і люди відходять з чистою совістю, без гніву до дому. — Бачите люди добрі, що то можуть реколекції, Наука Христова заводить в світі лад.— Тому то не читайте книжок і часописів безбожних, бо такі вносять на наші села заразу, а читайте лиш ті книжки і часописи, котрі виходять з християнських католицьких видавництв. Тоді світло правди Христової засіяє в Ваших хатах і Господь поблагословить діла рук Ваших. Присутний.

Новий політичний процес

Дня 25. квітня ц. р. розпочався у Львові процес проти 15 молодих українців, переважно ґімн. учнів зі Снятина, яким акт обвинувачення закидає приналежність до таємної української революційної орґанізації. Конкретно обвинуваченим закидається ділання на шкоду держави, а зокрема ушкодження складових частей державного телефону на шляху між Будиловом і Устям. Злочини ці обняті §§ 58 ц, 59 б і 89 к. з.

На лаві обвинувачених засіли: 1) Мих. Бажанський, літ 17; 2) Яр. Балицький, літ 17; 3) Евг. Пік, літ 20; 4) Кир. Стефаник, літ 19; 5) Юр. Стефаник, літ 18; 6) Кость Мацілинський літ 16; 7) Мик. Стефаник, літ 20; 8) Тим. Дідух, літ 20; 9) Евг. Одинський, літ 16; 10) Мих. Стефаник, літ 20; 11) Ром. Ґеник, літ 18; 12) Ів. Ґорюк, літ 18; 13) Сильв. Бачинський, літ 20; 14) Вол

дії правительственних вояків, висланих на екзекуцію. Увязнили зараз священика о. Людовика Батіса й разом із ним трьох католиків, що були його правою рукою в обороні парохії перед предкладаною згори безбожністю. Цілісіньку ніч знущалися над вязнями й зневажали їх страшно, а рано вивели їх за село. Священик побачив до чого йде й став просити в катів:

— Ось маєте мене! Мені одному відберіть життя, бо цей Емануїл Моралес має молоду жінку й троєчко дрібних діточок, ці два інші Сальвадор Раля та Давид Рольдан, це молоді люде, що є одинокою підпорою своїх родин.

— Ні, отче! — кличуть засуджені — І ми радо вмремо для Бога!

Ще хвилинка, засуджені востаннє стискають собі руки й кличуть:

— Хай живе Христос Цар! Бог не вмирає!

Тут крісова куля відбирає їм життя.

У місті Леоні процвітала, як сливе скрізь у цих часах, марійська содаліція молоді й товариство молодих мехіканських католиків. На чолі цих союзів стояли перед усім 27-літній Йозе Валенція Ґалярдо, два двацятилітні Сальвадор Варґас і Микола Наваро, 17-літній Езикиїл Ґанез, 13-літній Августин Ріос і 35 літній Антін Ромеро. Їх зловили підступом 3. січня 1927 р. й повели в тюрму. Дорогою били їх та знущалися над ними. Передержали їх у вонючому склепі й досвіта вивезли за місто. По дорозі Наваро пригадує товаришам, що вони рішили на передодні остати вірними Христові аж до смерти. За це катюги бють його так по лиці, що йому випадають зуби, а з очий пускається кров. Останнім зусиллям повторяє катований юнак:

— За Христа вмираю, але Христос не вмре ніколи!

Кати на це пробили йому груди двічи байонетом і душа мученика полинула перед престол Предвічнього.

Тоді Йозе Валенція Ґалярдо напоминає інших, щоб витрівали, а передусім додає духа молоденькому Августинові Ріосові, що на цей вид жах пройняв його. Кати бють його без милосердя, а потім виривають йому язик тай кличуть:

— Говори тепер!

І знову кінчається все сухим тріскотом оружя.

Шість невинних жертв паде на пісок, злитий обильно їх кровю й шість душ відлітає туди, „де смерти більше вже не буде“.

А ось інший юний герой Жуан Мануель Боніля. Він був у місті Тлялпамі предсідником товариства католицької мехіканської молоді. В почутті останньої боротьби, що наближалася, пише він у своїх споминах прегарні, правдиво огнисті акти пожертвування себе на смерть за віру й молитви за поміч для себе, та для неньки, що її любив над життя. Схопили його 15 квітня 1927 р. Цего самого дня має вмерти. Не звичайною смертю, але так, як його Спаситель, на хресті. Зворушливими листами пращається з ненькою, сестрою й братом, потім пише для себе немов намогильний напис: „Умираю для Бога“! Три години мучиться на хресті серед найвеличніших актів жертви й любови Бога, аж вкінці з окликом: „Хай живе Христос Цар!“ добитий стрілами віддає душу Богові.

Вмісті Пуебля старий купець Йозе Ґарчія Фарфан за вікном своєї крамниці виставив ріжні предмети, що належать до релігійної пропаґанди, а над ними цей напис, що для мехіканських католиків є немов боєвим кличем і гимном тріюмфу: „Viva Christo Rey!“

„Хай живе Христос Цар“.

20 липня 1926 р. переходить вулицею командант міста ґенерал Амая. Він увійшов у крамницю й зажадав, щоб купець усунув і з вікна зненавиджений напис. Купець рішучо відмовився зробити це. Ґенерал із люттю добув револьвера, та при тому, нехотячи зранився в палець. Купця зараз арештували й хоч місцеві адвокати просили за ним, ще таки цеї самої ночі двацять вояків під проводом військового старшини вивезло нещасного купця за місто й там він упав під їх кулями.

(Дальше буде).

Берлад, літ 19; 15) Мар. Степаняк, літ 17.

До розправи покликано 14 прокураторських свідків. Предсідником трибуналу в цій розправі є радн. Ангельський, обвинувачення заступає прокуратор з Коломиї Ояк. Боронять адвокати: д-р Старосольський, д-р Шухевич і д-р Лев Ганкевич.

Незаспокоєна цікавість цариці

(о. С. К.) Славний вожд російського південного фронту Брусілов, котрий в червни 1916 р. проломив австрійський фронт під Луцьком і в Галичині, оповідає в своїх споминах (в совітськім письмі „Война и Революція"), що в початках маю, на кілька тижнів перед офензивою, цариця Александра запросила його в Одессі до свойого вагону і в часі розмови настирливо допитувала його про реченець офензиви. Генерал виминаючо відповів, що се є узалежнене від ряду обставин, що відомість є стислою тайною та що він сам речинця не памятає. Цариця попращала його тоді дуже холодно. Завдяки сій повздержности Брусілова офензива російська з 3. червня 1916 р. була для армії австрійської й німецької великою несподіванкою. Двір цариці, яка була походження німецького, був фактично шпіонською агенцією Німеччини.

НОВИНКИ

Дивна поява. В ночі з 27. квітня в цілій Східній Галичині впала на землю брунатна курява й покрила всі міста, села і поля верствою, грубою по декуди, як це було в Станиславівщині, на пів центиметра. На Буковині падав тоді дощ, який змішаний із тою курявою падав із хмар брунатним болотом. Після наспілих вісток, поява ця була замітна і в цілій Румунії. Вчені пояснюють, що курява ця є правдоподібно вульканічного походження. Над вибухаючими вульканами знімаються все цілі хмари такої куряви, яку вітри місяцями, а навіть роками розносять по цілому світі. І таку вульканічну куряву вітри принесли звідкись аж до нас.

Приїзд авганістанського короля. До Варшави приїхав 29. квітня с. р. король Авганістану Аман Уляг враз із жінкою та своїм двором. Польський уряд витав його з великими парадами. В Варшаві забавляв Аман Уляг через три дні й виїхав з відвідинами до Москви. Авганістан — це країна в серҫдущій Азії.

Політичне арештування. У Львові арештовано Петра Сайкевича, студента медицини в Празі, що приїхав сюди на Великодні свята. Закидують йому приналежність до тайної української військової організації та співучасть у редагованню і поширюванню нелегального органу „Сурма". Крім того мав він брати участь в нападі на почту у Львові. — До тернопільської слідчої вязниці доставлено Романа Міхенка, арештованого при переході через ріку Збруч з рядянського боку. Він мав брати участь в убивстві провокатора Королюка в Тернополі. Арештованому разом з Міхенком його товаришеви Германови удалось втекти назад за Збруч.

Напади, убийства і грабунки. З ріжних сторін надходять вісти, що свідчать про страшне погіршення безпеки в краю та щораз то більший зріст бандитизму. Ось вязанка фактів з найновійшого часу: В селі Саджавці пов. Надвірна кільканайцять озброєних людей напало в ночи на дім Гітлі Цімерман, застрілили її та її сина Хаїма, а другого сина тяжко ранили і ограбивши мешкання, втікли. — В місті Угнові бандити убили Теклю Журавецьку. В Потоках ограбили дім мельника Рапапорта. Мельник утік з жінкою крізь вікно. — В Старяві коло Добромиля стрілив хтось крізь вікно до хати Стефана Худзи і убив його 50-літну жінку. Арештовано Йосифа Савчака, бо найдено його шапку коло хати. — В Ольшанику пов. Самбір кількох замаскованих людей напало в ночи на дім Марії Решетар і зажадали від неї 600 долярів, які вона дістала з Америки. Долярів не найшли і вдоволились 5 золотими та 10 папиросами. — В Літині пов. Дрогобич злодії напали на дім Федя Стахова і тяжко ранили його жінку, але сполошені, не забрали нічого. Арештовано двох братів, Гриня і Михайла Собків, що допустились в останнім часі 26 крадежий. — На дорозі між Кобрином і Влодавою (на Волині) бушує шайка бандитів, що вбила в останнім часі 10 осіб. Недавно убили чотирох купців, що їхали фірою, ограбили їх до нага а потім повісили на деревах.

Жертва злочину. В лісі за Ряснею польською коло Рудна знайдено покалічeного трупа незвісного чоловіка.

Нужда серед гуцулів. По страшній повені, що навістила Гуцульщину, зруйновані гуцули пішли шукати заробітків. 80 гуцулів з Яблоноці і Конятина стали на роботу у баківських лісах в Румунії. Там їх визискували гірше як негрів, так що робітники покинули все й хотіли вертати домів. Доведені до розпуки, виголоднілі, обірвані продали все із себе, всі свої сокири й пили і вислали до міністерства праці делегацію, щоби воно зарадило їхньому лихови. Замісць помочі міністерство веліло шупасом відставити нуждарів до хати.

Завалився дім. В Підгайцях завалився новозбудований дім Ляндеса при ул. Кілінського. З тої причини розсипалася стіна сусідного дому. Румовище ранило там Абу Лянґа.

Самоходова катастрофа. На гостинці зі Львова до Янова вивернувся великий самохід. Всі їдучі вилетіли з нього й віднесли тяжкі рани.

Влом до почтової каси. В Замарстинові під Львовом вломилося двох злодіїв до почтового уряду, де розбили касу й забрали з неї 500 золотих та почтових значків на 2 тисячі зол.

Нещасливий випадок. У Львові переїхав самохід 14-літного Франца Бендковського. Нещасного хлопця в безнадійному стані відвезено до шпиталя.

Неурожай у Галичині. З цілого краю приходять вісти про страшний стан озимих засівів. В осени впав сніг на незамерзлу озимину, через що вона випріла. В березні стаяв сніг та зараз потиснув сильний мороз, через що вимерзла решта озимини, особливо пшениця. Місцями, як прим. у Тернопільщині ще й миши спричинили великі шкоди. З огляду на пізну весну збір в осени заповідається дуже зле, так, що нашим селам грозить голод. Належить тому вже тепер подбати о те, щоби наші посли виставралися в уряді значної підмоги в насінню на осінний засів та в відписанню податків в околицях навіщених неврожаєм.

Маєві арешти. Перед днем 1. мая переведено у Львові ряд арештів. Арештовано комуниста Іллю Калятинського, та сельробів: Мих. Дурделла, д-ра Мих. Заяця, Козьму Пелехатого і Мелітона Голінатого.

Поручник убийником. У Львові, в ночі на улиці Пекарській польський поручник Заленський зарубав на смерть шаблею свою суджену, кравчиню Іжицьку. По тім учинку не давав себе арештувати й покалічив тяжко двох поліцаїв. Поліціям наспіла поміч і скованого поручника відвезено до комісаріяту, звідки віддано його військовим властям.

Випадки з літаками. В Варшаві в однім дни трафилися два випадки з літаками. Один літак сідаючи на землю перевернувся й поторощив крила. Два летуни віднесли легкі рани. В другім випадку літак упав з висоти 100 метрів і розбився. І тут двох летунів віднесло рани.

Більшовицькі тюрми й каторги

(—) Страшні були царські тюрми. Просто, волосся дубом ставало, коли читалося описи, як поводилися в них із вязнями. Та коли читаємо про це, що діється в теперішних більшовицьких тюрмах, то колишні царські тюрми проти більшовицьких, як то кажуть, іще золото.

В виданні „Архив Русской Революції" між іншими містять свої спомини учений агроном Бруновський п. н. „Дело было в СССР." (Справа була в СССР) та А. Клінгер п. н. „Советская каторга" (Радянська каторга).

Бруновський, як агроном, працював із большевиками до 1920 р. Та вскорі пересвідчився, що годі годитися з „кремлівсько-лубянськими жандармами." Він постарався про латвійське горожанство й постановив рішучо кинути поневолену більшовиками рідну країну. Та його більшовики арештували, заки вспів виїхати й обжалували в шпигунстві. Судили по свойому й хоч не було ніяких доказів, тільки на основі зізнань більшовиками підплачених свідків, засудили його на розстріл. Та не розстрілювали його, тільки предложили йому до підпису таку „просьбу":

„Признаючи себе винуватим в організації военно-політичной та економічной шпіонажі на території СРСР в користь англійського, норвежського, ні-

мецького й інших чужосторонних правительств, я признаю свою безмірну вину перед „робітницько-селянською республикою“. Вина моя безмірна. Я не зміг устояти проти злочинних замислів світових імперіялістичних розбишак, що їм проводить і кермує ними англійське правительство...

Я зважуюся звертатися до великодушности й людяности переможної пролетарської революції. Прошу пощадити моє життя, яке я вповні віддам на службу робітницько-селянському правительству й так бодай у малій частині відкуплю свою провину перед першою в світі республикою рад...“

Само собою, що Броновський не хотів підписати такої „просьби“, бо чувся зівсім невинний і перебув чотири роки в тюрмі. По чотирьох роках вдалося йому втекти.

А. Клінґер перебув три роки в соловецькій каторзі (там де сидів і вмер останній кошовий Запорожської Січи Кальнишевський.)

„Повне відокремлення — пише він — замкнених від зовнішнього світа, нічим не обмежена самоволя ДПУ (чрезвичайка), старання тюремної управи використанням праці вязнів осягнути трохи на самовиплатність тюрем — все це ставить Соловки в окреме положення.“

На островах Білого моря є „місця окремішнього призначення.“ Доля багато тисяч запроторених туди зависить від повної самоволі цих методів радянських тюремних начальників, що в Соловках представляють начальство. Бокій,Ногтев, Ахмеман, Васьков, Новіков тай ін. У кождого з них є свої прикмети: звірськість, піянство, найріжніші вияви здичіння, дика полова жорстокість. І всі ці свої пристрасти заспокоюють вони в цілому таборі певні безкарности.

В таборах тих є найнеможливіші, кари, що їх знало хіба середновіччя. А вже найбільші мученики в соловецькій тюрмі це священики.

Доля жінок у руках пяних звірюк така, що її й не описати.... нема слів на це...

А. Клінґер перебув три роки в солона повільну смерть і безнастанні тортури соловецьких катів є дуже багато людей васланих із таких причин:

— Оженений із княгинею,

— Брат був епископом,

— При ревізії найдено капітанські відзнаки (хоч сам обжалований не був ніколи офіцером).

— Держати в арешті до вияснення причин арешту (значить самі не знають, защо арештували, а держать нещасного в тюрмі).

— Рідна сестра кровожадного бюрократа ґрафа Фредерікса, бувшого міністра двора Миколи II.

І вкінці, якийсь Вітте, що його прислали в табор на три роки тільки тому що має „білоґвардейське назвище.“

Це само собою тільки малесенька частиночка із цего, що про більшовицькі тюрми й каторги доходить до відома культурного світа. Багато, багато страхіть, що там діються — остануть тайною на все, бо більшовики вміють закривати свої злочини й перед світом удавати добродіїв людства.

Веселий куток

ПРИЙШОВ ГОЛИЙ...

Кум Іван і Кум Степан
У кума Вакули
(Перед ними меду збан)
Згадують минуле.

Кум Іван: „Прийшов я тут
Обідраний, босий,
А тепер є і свій кут,
Є і поля досить!“

Кум Степан: „Я — скажу вам —
Прийшов зівсім голий!“
„Голий? Якже?! Я не дам
Тут віри ніколи“.

Кум Іван, а кум Степан:
„Це куме, не шутки —
Тут мій прадідівський лан,
Я родився тутки“.

Само собою не Руданський.

До інвалідів світової війни.

Інваліди б. австрійської та російської армії, що живуть під Польщею та з якихнебудь причин не одержують державної ренти, повинні у власному інтересі повідомити про це наше Товариство. Подати докладно: імя і прізвище, адресу (місцевість, почта, повіт), в якій армії та коли став інвалідом, який відсоток утрати працездатности признала австрійська чи там російська військово-лікарська комісія, чи зареєстрований в П. К. У. як інвалід та чи ставав перед польською комісією й чому не одержує ренти. Зібраний матеріял передаємо Українській Парляментарній Репрезентації. яка поробить заходи в справі виплати рент. Військово-інвалідських документів нам не висилайте. Зголошуйтеся листовно. Не посилайте рекомендованих (заказних) листів, тільки звичайні. Адресуйте по українськи (тільки назва Львова має бути польська поруч української). На жаль, богато інвалідів зголошується, не подаючи докладних дат, які повище вичислено. Такі зголошення безвартісні.

До інвалідів У. Г. А.

Інваліди Української Галицької Армії, що досі не зареєструвалися, в нашім Товаристві, можуть зареєструватися найдальше до кінця травня (мая) ц. р. Зголошуватися листовно. Пізніших зголошень не будемо узгляднювати.

До інвалідів У. Н. Р.

Подаємо ще раз до відома інвалідів армії Української Народньої Республіки (от. Петлюри), що вони можуть зареєструватися в П. К. У. в речинці найдальше до дня 16-го червня ц. р. На основі розпорядження з дня 10 червня 1927 Д. З. Р. П. ч. 54. поз. 475. ті інваліди армії У. Н. Р., що стали інвалідами в часі союзу У. Н. Р. з Польщею і спільних воєнних акцій або, бувши передтим ранені, в тім часі були членами армії УНР, мають право до державної польської ренти. Звертаємо увагу, що після 16. червня ніякі зголошення не будуть прийматися.

Краєве Товариство Опіки над Інвалідами, Львів, вул. Руська 3.

ОПОВІСТКИ.

Відповідальний редактор: Антін Лотоцький

З друкарні Вид. Сп. „Діло“. Львів. Ринок 10.